

ДИРЕКТИВА 77/452/ЕИО НА СЪВЕТА

от 27 юни 1977 година

за взаимното признаване на дипломи, свидетелства и други документи за медицински сестри, включително и за мерките за улесняване ефективното упражняване на правото на установяване и свободата на предоставяне на услуги

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската икономическа общност, и по-специално членове 49, 57, 66 и 235,

като взе предвид предложението на Комисията,

като взе предвид становището на Асамблеята¹,

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет²,

като има предвид, че в съответствие с Договора след края на преходния период е забранено всяко дискриминационно отношение, основано на националност, по отношение на установяването и предоставянето на услуги; като има предвид, че произтичащият от това принцип на национално отношение се прилага по-специално за издаването на евентуално изискваното разрешение за достъп до дейностите на медицинска сестра с общ профил, както и за членство или присъединяване към професионални организации или сдружения;

като има предвид, че въпреки това е необходимо да се предвидят някои разпоредби за улесняване ефективното упражняване на правото на установяване и на свободата на предоставяне на услуги за дейностите на медицинска сестра с общ профил;

като има предвид, че при прилагането на Договора държавите-членки са длъжни да не оказват никаква помощ, която поради своето естество може да подкопае условията за установяване;

като има предвид, че член 57, параграф 1 от Договора предвижда да се приемат директиви за взаимно признаване на дипломи, свидетелства и други документи;

като има предвид, че е желателно да се предвиди, наред с взаимното признаване на дипломите, и съгласуване на изискванията за образование на медицинските сестри с общ профил; като има предвид, че това съгласуване е предмет на Директива 77/453/ЕИО³;

като има предвид, че в редица държави-членки законът подчинява достъпа до дейностите на медицинска сестра с общ профил и тяхното упражняване на

---

¹ ОВ С 65, 5.6.1970 г., стр. 12.

² ОВ С 108, 26.8.1970 г., стр. 23.

³ Виж стр. 8 от настоящия *Официален вестник*.

притежаването на диплома за медицинска сестра; като има предвид, че в някои други държави-членки, в които не съществува това условие, правото на носенето на званието „медицинска сестра с общ профил” е регламентирано от закона;

като има предвид, що се отнася до притежаването на професионално звание, че една директива за взаимно признаване на дипломите не съдържа по необходимост материален еквивалент на образованието, за което се отнасят тези дипломи, е подходящо да се разреши неговата употреба само на езика на държавата-членка по произход или по местопребиваване;

като има предвид, че с оглед да се улеснят националните органи при прилагането на настоящата директива, държавите-членки могат да предвидят бенефициентите, които отговарят на постановените от нея изисквания за образование, да представят заедно с документа за образование и свидетелство от компетентните органи на държавата по произход или по местопребиваване, което удостоверява, че тези звания са именно посочените в настоящата директива;

като има предвид, че по отношение на морала и почтеността, е подходящо да се разграничават, от една страна, изискуемите условия за първоначален достъп до професията, и от друга, за нейното упражняване;

като има предвид, че в случаите на предоставяне на услуги изискването за членство или присъединяване към професионални организации или сдружения, което е свързано с трайния и постоянен характер на упражняваната дейност в приемащата държава, безспорно ще представлява неудобство за предоставящия услуги поради временния характер на неговата дейност; като има предвид, че поради това то следва да се премахне; като има предвид, че въпреки това в този случай е уместно да се упражнява контрол върху професионалната дисциплина, който е от компетентността на тези професионални организации или сдружения; като има предвид, че за целта е уместно, с уговорка за прилагането на член 62 от Договора, да се предвиди задължение на бенефициента да уведоми компетентния орган на приемащата държава-членка за предоставянето на услуги;

като има предвид, че що се отнася до дейностите на медицинските сестри с общ профил на платена служба, Регламент (ЕИО) № 1612/68 на Съвета от 15 октомври 1968 г. за свободното движение на работници в Общността⁴ не съдържа специални разпоредби за морал и почтеност, професионална дисциплина и за притежаване на звание за регламентираните от него професии; като има предвид, че според държавите-членки въпросните правила се прилагат или могат да се прилагат както по отношение на лицата на платена служба, така и по отношение на лицата, които работят на свободна професия; като има предвид, че в много държави-членки дейностите на медицинска сестра с общ профил се подчиняват на притежаването на диплома, свидетелство или друг документ за медицинска сестра; като има предвид, че тези дейности се упражняват както от лицата на свободна професия, така и от тези на платена служба или алтернативно от същите лица по време на професионалната им кариера на платена служба и на свободна професия; като има предвид, че поради това, с оглед напълно да се насърчи свободното движение на тези професионалисти в Общността, е необходимо приложното поле на настоящата директива да обхване медицинските сестри на платена служба,

---

⁴ ОВ L 257, 19.10.1968 г., стр. 2.

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I

ПРИЛОЖНО ПОЛЕ

Член 1

1. Настоящата директива се прилага за дейностите на медицинска сестра с общ профил.

2. По смисъла на настоящата директива „дейности на медицинска сестра с общ профил” са дейностите, упражнявани под следните професионални звания:

във Федерална република Германия:

„Krankenschwester”, „Krankenpfleger”;

в Белгия:

„hospitalier(ere)/verpleegassistent(e)”,
„infirmier(ere) hospitalier(ere) ziekenhuisverpleger(-verpleegster)”;

в Дания:

„sygeplejerske”;

във Франция:

„infirmier(ère)”;

в Ирландия:

„Registered General Nurse”;

в Италия:

„infermiere professionale”;

в Люксембург:

„infirmier”;

в Нидерландия:

„verpleegkundige”;

в Обединено кралство Великобритания:

- Англия, Уелс и Северна Ирландия:

„State Registered Nurse”;

- Шотландия:

„Registered General Nurse”.

ГЛАВА II

ДИПЛОМИ, СВИДЕТЕЛСТВА И ДРУГИ ДОКУМЕНТИ ЗА МЕДИЦИНСКА СЕСТРА С ОБЩ ПРОФИЛ

Член 2

Всяка държава-членка признава дипломите, свидетелствата и другите документи, издадени на гражданите на държавите-членки от останалите държави-членки в съответствие с член 1 от Директива 77/453/ЕИО и изброени в член 3, като им дава, що се отнася до достъпа и упражняването на дейности на медицинска сестра с общ профил на свободна професия, същото действие на нейна територия като това на дипломите, свидетелствата и другите документи, които тя издава.

Член 3

Дипломите, свидетелствата и другите посочени в член 2 документи са следните:

а) във Федерална република Германия:

- свидетелствата, издавани от компетентните органи след полагането на „staatliche Prüfung in der Krankenpflege” (държавен изпит за медицинска сестра),
- свидетелствата, издавани от компетентните органи на Федерална република Германия, удостоверяващи еквивалентността на документите за образование, издавани след 8 май 1945 г. от компетентните органи на Германската демократична република, и на документите, изброени в първо тире;

б) в Белгия:

- удостоверението за „hospitalier(ure)/verpleegassistent(e)”, издавано от държавата или от училищата, които са създадени или признати от държавата,
- удостоверението за „infirmier(ure) hospitalier(ure)/ziekenhuisverpleger(-verpleegster)”, издавано от държавата или от училищата, които са създадени или признати от държавата,
- дипломата за „infirmier(ere) gradue(e) hospitalier (ere)/gegradueerd ziekenhuisverpleger (-verpleegster)”, издавана от държавата или от висшите парамедицински колежи, които са създадени или признати от държавата;

в) в Дания:

31997L0452 – ЦПР - редактиран

- дипломата за „*sygeplejerske*”, издавана от училище за медицински сестри, което е признато от *Sundhedsstyrelsen* (Държавна служба по здравеопазване);

г) във Франция:

- държавната диплома за „*infirmier(ere)*”, издавана от Министерството на здравеопазването;

д) в Ирландия:

- свидетелството за „*Registered General Nurse*”, издавано от *An Bord Altranais (Nursing Board)*;

е) в Италия:

- „*diploma di abilitazione professionale per infermiere professionale*”, издавана от признатите от държавата училища;

д) в Люксембург:

- държавната диплома за „*infirmier*”,
- държавната диплома за „*infirmier hospitalier gradué*”,

издавани от Министерството на здравеопазването въз основа на решението на изпитната комисия;

е) в Нидерландия:

- дипломата за „*verpleger A*”, „*verpleegster A*” или „*verpleegkundige A*”,
- дипломата за „*verpleegkundige MBOV*” (*Middelbare Beroepsopleiding Verpleegkundige*”),
- дипломата за „*verpleegkundige HBOV*” (*Hogere Beroepsopleiding Verpleegkundige*”),

издавани от една от изпитните комисии, назначавани от държавните органи;

ж) в Обединено кралство Великобритания:

свидетелството за вписване в общата част на регистъра, издадено в Англия и Уелс – от *The General Nursing Council for England and Wales*, в Шотландия – от *The General Nursing Council for Scotland* и в Северна Ирландия – от *The Northern Ireland Council for Nurses and Midwives*.

ГЛАВА III

ПРИДОБИТИ ПРАВА

Член 4

Когато дипломите, свидетелствата и другите документи на гражданите на държавите-членки не отговарят на всички минимални изисквания за образование, предвидени в член 1 от Директива 77/453/ЕИО, всяка държава-членка признава като достатъчно доказателство дипломите, свидетелствата и другите документи за медицински сестри с общ профил, които са издадени от тези държави-членки преди влизането в сила на Директива 77/453/ЕИО и са придружени от атестация, удостоверяваща, че тези граждани действително и законно са упражнявали дейностите на медицинска сестра с общ профил в продължение на най-малко три години през петте години, предшествващи издаването на атестацията.

Тези дейности трябва да са включвали носенето на пълна отговорност за планирането, организирането и полагането на сестрински грижи за пациента.

ГЛАВА IV

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНОТО ЗВАНИЕ

Член 5

1. Без да се накърнява член 13, приемащите държави-членки следят гражданите на държавите-членки, които отговарят на предвидените в член 2 и 4 условия, да имат правото да използват законно позволеното звание от държавата-членка по произход или по местопребиваване и евентуално от неговото съкращение на езика на тази държава. Приемащите държави-членки могат да изискват след това звание да са посочени името и мястото на установяване на заведението или на изпитната комисия, които са го присвоили.

2. Когато в приемащата държава-членка званието от държавата-членка по произход или по местопребиваване може да бъде объркано със звание, което изисква допълнителна подготовка в тази държава, която бенефициентът няма, тази приемаща държава-членка може да предпише той да използва званието от държавата-членка по произход или по местопребиваване в подходяща форма, определена от тази приемаща държава-членка.

ГЛАВА V

РАЗПОРЕДБИ ЗА УЛЕСНЯВАНЕ ЕФЕКТИВНОТО УПРАЖНЯВАНЕ НА ПРАВОТО НА УСТАНОВЯВАНЕ И СВОБОДАТА НА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГИ ОТ МЕДИЦИНСКИТЕ СЕСТРИ С ОБЩ ПРОФИЛ

A. Особени разпоредби за правото на установяване

Член 6

1. Приемащата държава-членка, която изисква от своите граждани доказателства за морал или почтеност във връзка с първоначалния достъп до една от посочените в член 1 дейности, приема като достатъчно доказателство за гражданите на

останалите държави-членки атестация, издадена от компетентен орган на държавата-членка по произход или по местоживеене, която удостоверява, че са изпълнени условията за морал или почтеност, които се изискват в тази държава-членка за достъп до въпросната дейност.

2. Когато държавата-членка по произход или по местопребиваване не изисква доказателства за морал или почтеност за първоначалния достъп до въпросната дейност, приемащата държава-членка може да изисква от гражданите на държавата-членка по произход или по местопребиваване, извлечение от съдебното досие или при липса на такова - равностоен документ, издаден от компетентен орган на държавата-членка по произход или по местопребиваване.

3. Ако приемащата държава-членка узнае за конкретни сериозни факти, настъпили извън нейна територия, от които могат да произтекат последици за достъпа до въпросната дейност, тя може да уведоми за това държавата-членка по произход или по местопребиваване.

Държавата-членка по произход или по местопребиваване проверява истинността на фактите, доколкото те могат да породят последици за достъпа до въпросната дейност в тази държава-членка. Органите на тази държава вземат решение за естеството и обхвата на разследванията, които трябва да направят, и уведомяват приемащата държава-членка за последващите действия, които предприемат, по отношение на атестациите или документите, които те са издали.

Държавите-членки гарантират тайната на предаваните данни.

Член 7

1. Когато в приемащата държава-членка са в сила закони, правилници и наредби за спазването на морал или почтеност, включително разпоредби, които предвиждат дисциплинарни наказания в случай на тежка професионална грешка или наказателна присъда и са свързани с упражняването на една от посочените в член 1 дейности, държавата-членка по произход или по местопребиваване предоставя на приемащата държава-членка необходимите данни във връзка с тези мерки или наказания от професионален или административен характер, наложени на заинтересованото лице, както и за наказанията по повод упражняването на професията в държавата-членка по произход или по местопребиваване.

2. Ако приемащата държава-членка узнае за конкретни сериозни факти, настъпили извън нейна територия, от които могат да произтекат последици за упражняването на въпросната дейност в нея, тя може да уведоми за това държавата-членка по произход или по местопребиваване.

Държавата-членка по произход или по местопребиваване проверява истинността на фактите, доколкото те могат да породят последици за упражняването на въпросната дейност в тази държава-членка. Органите на тази държава вземат решение за естеството и обхвата на разследванията, които трябва да направят и уведомяват приемащата държава-членка за последващите действия по отношение на данните, които са предоставили по силата на параграф 1.

3. Държавите-членки гарантират тайната на предадените данни.

Член 8

Когато приемащата държава-членка изисква от своите граждани с оглед достъпа до една от дейностите, посочени в член 1, или за тяхното упражняване, документ за физическото или за психическото здраве, тази държава приема като достатъчно в това отношение представянето на документ, изискван в държавата-членка по произход или по местопребиваване.

Когато държавата-членка по произход или по местопребиваване не изисква такъв документ за достъпа до съответната дейност или за нейното упражняване, приемащата държава-членка приема от гражданите на държавата-членка по произход или по местопребиваване атестация, издадена от компетентен орган на тази държава, която съответства на атестациите в приемащата държава-членка.

Член 9

Посочените в член 6, 7 и 8 документи не могат да се представят след изтичането на повече от три месеца, считано от датата на издаването им.

Член 10

1. Процедурата за разрешаване на достъп на бенефициента до една от посочените в член 1 дейности в съответствие с член 6, 7 и 8 трябва да приключи във възможно най-кратък срок и най-късно три месеца след представянето на пълното досие на лицето, без да се нарушават сроковете, които могат да текат от евентуалното обжалване на тази процедура.

2. В посочените в член 6, параграф 3 и в член 7, параграф 2 случаи молбата за преразглеждане спира въпросния срок по параграф 1.

Запитаната държава-членка трябва да представи своя отговор в срок от три месеца.

Приемащата държава-членка дава ход на посочената в параграф 1 процедура веднага след получаването на този отговор или след изтичането на този срок.

Б. Особени разпоредби за предоставянето на услуги

Член 11

1. Когато държава-членка изисква от своите граждани да имат разрешение или да са вписани или да членуват в професионална организация или сдружение с оглед достъпа до една от посочените в член 1 дейности или за тяхното упражняване, в случай на предоставяне на услуги тази държава-членка освобождава от това изискване гражданите на държавите-членки.

Бенефициентът предоставя услугите със същите права и задължения, каквито имат гражданите на приемащата държава-членка; по-специално, той се подчинява на

дисциплинарните разпоредби от административен и професионален характер, приложими в тази държава-членка.

Когато приемащата държава-членка взема мерки при прилагането на втората алинея или при узнаване на факти, влизащи в противоречие с тези разпоредби, тя незабавно уведомява за това държавата-членка, в която бенефициентът се е установил.

2. Приемащата държава-членка може да предпише бенефициентът да направи предварителна декларация пред компетентните органи във връзка с предоставянето на услуги в случай, че извършването на тази услуга води до временно пребиваване на нейна територия.

При спешни обстоятелства тази декларация може да се направи в най-кратки срокове след предоставянето на услуги.

3. В съответствие с параграф 1 и 2 приемащата държава-членка може да изисква от бенефициента да предостави един или повече документи, съдържащи следните данни:

- посочената в параграф 2 декларация,
- атестация, че бенефициентът законно упражнява въпросните дейности в държавата-членка, в която се е установил,
- атестация, че бенефициентът притежава дипломата или дипломите, свидетелствата или другите документи, изисквани за предоставяне на въпросните услуги и посочени в настоящата директива.

4. Посочените в параграф 3 документи не могат да се представят след изтичането на повече от дванадесет месеца, считано от датата на издаването им.

5. Когато държава-членка лишава изцяло или отчасти, временно или окончателно, неин гражданин или гражданин на друга държава-членка, установил се на нейна територия, от възможността да упражнява една от посочените в член 1 дейности, в зависимост от случая тя прибегва до временно или окончателно отнемане на атестацията, посочена в параграф 3, второ тире.

Член 12

Когато в приемащата държава-членка се изисква вписване в институция за социално осигуряване от публично-правен характер с оглед уреждане на плащанията с осигурителна институция по повод на дейности, извършени в полза на осигурени лица, в случаите на предоставяне на услуги, свързани с пътувания на бенефициента, тази държава-членка освобождава от това изискване гражданите на държавите-членки, установили се в друга държава-членка.

Независимо от това, бенефициентът уведомява тази институция предварително или впоследствие, при спешни обстоятелства, за предоставянето на услугите.

В. Общи разпоредби за правото на установяване и за свободата на предоставяне на услуги

Член 13

Когато в приемащата държава-членка е регламентирано притежаването на професионалното звание, отнасящо се до една от посочените в член 1 дейности, гражданите на останалите държави-членки, които отговарят на предвидените в член 2 и 4 условия, притежават професионалното звание на приемащата държава-членка, което в тази държава отговаря на тези образователни изисквания, и използват неговото съкращение.

Член 14

Когато приемащата държава-членка изисква от своите граждани да положат клетва или да направят тържествена декларация с оглед достъпа до една от посочените в член 1 дейности или за тяхното упражняване, и в случаите, когато формата на тази клетва или на тази тържествена декларация не може да се използва от гражданите на останалите държави-членки, приемащата държава-членка следи за заинтересованите лица да се предложи подходяща и равностойна форма.

Член 15

1. Държавите-членки приемат необходимите мерки с оглед да създадат възможности за информиране на бенефициентите за разпоредбите на здравното и на социалното законодателство, както и за деонтологичните правила в приемащата държава-членка, ако е необходимо.

За целта те могат да създадат информационни служби, от които бенефициентите могат да получават необходимата информация. В случай на установяване приемащите държави-членки могат да задължат бенефициентите да установят контакт с тези служби.

2. Държавите-членки могат да създават посочените в параграф 1 служби към компетентните органи и институции, които те определят в срока, предвиден в член 19, параграф 1.

3. Държавите-членки действат така, че в случай на необходимост бенефициентите да получат, в техен интерес и в интерес на техните пациенти, необходимите езикови познания за упражняване на професионалната си дейност в приемащата държава-членка.

ГЛАВА VI

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 16

В случай на основателно съмнение приемащата държава-членка може да изисква от компетентните органи на друга държава-членка потвърждение за автентичността на посочените в глава II и III дипломи, свидетелства и други документи, издадени в тази държава-членка, както и потвърждение на факта, че бенефициентът е изпълнил всички изисквания за образование, предвидени от Директива 77/453/ЕИО.

Член 17

В срока, предвиден в член 19, параграф 1, държавите-членки определят органите и сдруженията, оправомощени да издават или да приемат дипломите, свидетелствата и другите документи, както и документите и информацията, посочени в настоящата директива, и незабавно уведомяват за това останалите държави-членки и Комисията.

Член 18

Настоящата директива се прилага също и за гражданите на държавите-членки, които в съответствие с Регламент (ЕИО) № 1612/68 упражняват или ще упражняват на платена служба една от посочените в член 1 дейности.

Член 19

1. Държавите-членки приемат необходимите мерки за спазване на настоящата директива в срок от две години, считано от нейната нотификация и незабавно уведомяват за това Комисията.
2. Държавите-членки предоставят на Комисията текста на основните разпоредби от вътрешното право, които те приемат в областта, обхваната от настоящата директива.

Член 20

Ако при прилагането на настоящата директива държава-членка срещне големи затруднения в някоя от областите, Комисията разглежда тези затруднения заедно със съответната държава и изисква становището на Комитета на висшите служители в областта на здравеопазването, създаден по силата на Решение 75/365/ЕИО⁵, изменено и допълнено от Решение 77/455/ЕИО⁶.

Ако е необходимо, Комисията представя на Съвета съответните предложения.

Член 21

Държавите-членки са адресати на настоящата директива.

Съставено в Люксембург на 27 юни 1977 година

---

⁵ ОВ, С L 167, 30.6.1975 г., стр. 19.

⁶ Виж стр. 13 от настоящия *Официален вестник*.

За Съвета:
Председател
J. Silkin